

Agroresursu un
ekonomikas
institūts

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Ziņojums

Lauku attīstības programma 2014-2020

Nepārtrauktās novērtēšanas sistēmas ietvaros

Bioloģiskās produkcijas vērtības aprēķina aktualizācija

2023. gads

Saturs

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI	3
1. KOPSAVILKUMS.....	4
2. DARBA SATURS.....	5
3. IZMANTOTIE/APKOPOTIE DATI UN IZVĒLĒTĀS METODEDES	6
4. DATU ANALĪZE	7
Produkcijas vērtība un to veidojošie faktori bioloģiskajā lauksaimniecībā 2022.gadā un salīdzinājums ar iepriekšējiem gadiem.....	7
Ražošanas apjomi un īpatsvars	7
Bioloģisko produktu pārdošana un cenas	9
Bioloģisko produktu vērtība un īpatsvars visā lauksaimniecībā.....	10
5. SECINĀJUMI UN IETEIKUMI.....	15
6. PIELIKUMI	17

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

AREI	– Agroresursu un ekonomikas institūts
LAD IS	– Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēma
LAND	– Lauku attīstības novērtēšanas daļa
LDC	– lauksaimniecības datu centrs
LEK	– lauksaimniecības ekonomiskais kopaprēķins
SUDAT	- Latvijas lauku saimniecību uzskaites datu tīkls

1. KOPSAVILKUMS

Izmantojot LDC (lauksaimniecības datu centrs) apkopotos datus par bioloģiskās produkcijas ražošanu, kā arī LAD IS datus par izmaksātajām subsīdijām, ir veikts bioloģiskās produkcijas vērtības aprēķins par laiku no 2015.līdz 2022.gadam. Šajā aprakstā veikta analīze par produkcijas fizisko apjomu, cenu un vērtības līmeni un dinamiku atsevišķiem produktiem un to grupām. Veikts bioloģiskās produkcijas vērtības salīdzinājums ar kopējo lauksaimniecības produkciju, izmantojot lauksaimniecības ekonomiskā kopaprēķina (LEK) datus.

Darbā aprakstīti galvenie metodoloģiskie principi, kas izmantoti aprēķinos, kā arī sniegti secinājumi un ieteikumi rezultātu pilnveidošanai un kvalitātes uzlabošanai. Aprēķina precizitāte izriet no pieejamās informācijas kvalitātes. Tā var būt neprecīza atsevišķu produktu grupu ietvaros, taču visa sektora griezumā var tikt vērtēta kā atbilstoša.

2023.gadā ir veikts aprēķins par 2022.gadu, kā arī veikti nelieli precizējumi 2021.gada datus, īpaši par izmaksātajām produktu subsīdijām, ņemot vērā aktuālo LAD informāciju, kā arī aktualizētos LEK datus par visu sektoru. Tabulās un attēlos informācija ir apkopota galvenokārt par laiku no 2018.līdz 2022.gadam, ņemot vērā ierobežoto vietu. Dati par visiem gadiem, sākot no 2015.gada, iekļauti *MS Excel* formāta tabulās. Atsevišķos gadījumos tekstā veikts salīdzinājums ar 2015.gada rādītājiem.

Bioloģiskās produkcijas apjomi palielinājušies 2022.gadā tikai atsevišķiem produktiem (graudaugi, rapsis, augļi un ogas, olas) Būtiski samazinājušies gaļas ražošanas apjomi, turpina samazināties arī dārzeni, turklāt tie gandrīz netiek ražoti dārzeni segtajās platībās.

Bioloģisko produktu cenas 2022.gadā bija kopumā ar augšupejošu tendenci, ar lielāko kāpumu graudaugiem un pienam. Tomēr nozīmīgs samazinājums bijis ārstniecības augu, kā arī medus cenām.

Lai arī bioloģisko produktu vērtība palielinājusies par 13%, konvencionālo produktu vērtība augusi ievērojami straujāk, ko noteica pozitīvākas tendences gan apjomu, gan cenu izmaiņās konvencionālai produkcijas salīdzinot ar bioloģisko. Pirmo reizi trim nozīmīgiem produktiem – pienam, medum un aitu gaļai – bioloģisko pārdevumu cena konstatēta zemāka nekā vidējā cena visai produkcijai, savukārt liellopu cena – vienāda abu veidu produkcijai. Arī kopumā samazinās bioloģisko produktu cenas pārsniegums pār konvencionālo produktu cenām. Visu iepriekš minēto faktoru rezultātā 2022.gadā samazinājies bioloģisko lauksaimniecības produktu īpatsvars kopējā lauksaimniecības izlaidē no 6,8% līdz 5,5%. Šis īpatsvars ir līdzīgs gan augkopībā, gan lopkopībā, un tas ir zemākais kopš 2017.gada.

Produktu klāsts, kas izmantots aprēķinā, pievienots pielikumā.

Darbu sagatavoja Agroresursu un ekonomikas institūta (AREI) Ekonomikas nodaļas Lauku attīstības novērtēšanas daļas (LAND) pētnieks Dr.oec.A.Vēveris, daļas vad. Mg.ing.E.Bengas vadībā.

2. DARBA SATURS

Darba mērķis ir aktualizēt bioloģiskās produkcijas vērtības aprēķinu, pievienojot datus par 2022.gadu.

Darba izpildei noteikti sekojoši *darba uzdevumi*:

1. Bioloģiski sertificētajās saimniecībās bioloģiski saražotā produkcija.

Produkcijas apjoms, vidējā cena un vērtība atbilstoši Lauksaimniecības ekonomiskā kopaprēķina (LEK) kopējās produkcijas koncepcijai. Aptvertais periods 1. gads. Detalizācijas pakāpe - līdz 30 augkopības un 15 lopkopības produktu veidiem, atbilstoši datu avotos pieejamam dalījumam.

Produkcijas vērtību rēķina - ražotāja cenās (bez subsīdijām) un bāzes cenās (iekļaujot tas subsīdijas, kuras tieši attiecas uz konkrētā produkta ražošanu).

2. Bioloģiski saražotās produkcijas īpatsvars.

Aprēķināts bioloģiski saražotās produkcijas īpatsvars kopējā Latvijas saražotajā produkcijā pa produktu grupām (graudaugi, tehniskās kultūras, augļi un ogas, gaļa, piens utt.).

3. Secinājumi un ieteikumi.

3. IZMANTOTIE/APKOPOTIE DATI UN IZVĒLĒTĀS METODEDES

Produkcijas aprēķins bioloģiskajā lauksaimniecībā tiek veikts sākot no 2020.gada, izmantojot Lauksaimniecības datu centra (LDC) apkopoto informāciju par saražotās produkcijas apjomiem, pārdevumu apjomiem un cenām.

Aprēķinā ir iekļautas tikai sertificētās bioloģiskās saimniecības. Pārejas periodā esošo saimniecību produkcija nav iekļauta.

Produkcijas aprēķins tiek veikts atbilstoši Lauksaimniecības ekonomiskā kopaprēķina (LEK) metodikai, to pielāgojot pieejamo datu klāstam un bioloģiskās lauksaimniecības specifikai. Kopumā produktu klāsts ir atbilstošs LEK un produkcijas vērtība ir salīdzināma. Pilns aprēķinā iekļauto produktu klāsts pievienots 1.pielikumā.

Atbilstoši LDC datiem, ir izmantotas divas produkcijas cenas – produkcijai, kas realizēta kā bioloģiskā, un produkcijai, kas realizēta kā konvencionālā. Pārdotās produkcijas vērtības aprēķinam ir izmantota vidējā svērtā cena, ņemot vērā abu šo pārdevumu apjomus. Pārējā produkcija (saimniecībā uz vietas patērētā un krājumu izmaiņas) ir novērtēta, ņemot vērā vidējo pārdevumu cenu. Detalizētāks metodikas apraksts sniegts iepriekšējo gadu ziņojumos.

Aprēķina precizitāti ierobežo tas, ka LDC datus iekļautās produkcijas klāsts nav pilnīgs, kā arī loģiskās kontroles trūkums pie datu ievada un apkopošanas. Acīmredzamos gadījumos tiek veikta šo daru korekcija aprēķina procesā, tomēr ne vienmēr tas iespējams. Kopš 2021.gada piena cenai tika mainīts avots un ir izmantota LDC mājaslapā norādīta bioloģiskā piena iepirkuma cena.

Savukārt 2022.gadā ir būtisks (vairākas reizes) cenas samazinājums ārstniecības augiem. Ņemot vērā šīs kultūras salīdzinoši lielo nozīmi bioloģiskajā lauksaimniecībā, tas būtiski ietekmē bioloģiskās lauksaimniecības kopvērtību.

Papildus produkcijas vērtībai ražotāju cenās, veikts aprēķins bāzes cenās, ko aprēķinā šādi: $\text{Produkcijas vērtība ražotāju cenās} + \text{produktu subsīdijas} = \text{produkcijas vērtība bāzes cenās}$.

Bāzes cenu aprēķinā ir iekļautas tās subsīdijas, kas tiek maksātas Lauku attīstības programmas ietvaros kā atbalsts bioloģiskās lauksaimniecības uzturēšanai. Pārējās subsīdijas, kas tiek maksātas par konkrētu produktu ražošanu (piens, dzīvnieki utt.) tiek sadalītas proporcionāli bioloģiskās lauksaimniecības daļai kopējā ražošanā. Subsīdiju un atbalsta maksājumu datu avots ir LAD IS.

4. DATU ANALĪZE

Produkcijas vērtība un to veidojošie faktori bioloģiskajā lauksaimniecībā 2022.gadā un salīdzinājums ar iepriekšējiem gadiem

Ražošanas apjomi un īpatsvars

Bioloģiski saražoto produktu apjomi un to dinamika kopš 2018.gada ir apkopoti 1.tabulā. Apkopotie dati parāda, ka galvenie produkti apjomu ziņā ir graudaugi un piens. Starp graudaugiem bioloģiskajā lauksaimniecībā tradicionāli dominē auzas – 2022.gadā to īpatsvars bija 48% no bioloģisko graudu kopievākuma, kas ir aptuveni tikpat cik iepriekš.

1.tabula. Bioloģiski saražoto lauksaimniecības produktu apjomi 2018.-2022.g., tonnas

Produkti	2018	2019	2020	2021	2022	2022./21.
Graudaugi	74 356	111 995	118 771	90 665	118 635	131%
Tehniskās kultūras	1 098	1 483	2 594	2 565	3 286	128%
Dārzeni	2 160	3 107	3 971	2 352	2 119	90%
Kartupeļi	20 411	22 808	23 547	17 036	17 026	100%
Augļi un ogas	2 985	2 642	4 186	3 033	3 357	111%
Liellopi	2 559	2 164	2 529	3 247	2 297	71%
Aitas un kazas	258	286	268	174	150	86%
Cūkas	63	62	70	86	63	73%
Citi dzīvnieki	102	75	180	85	16	19%
Govju piens	77 235	83 386	84 711	81 964	80 272	98%
Kazu piens	349	346	363	358	260	73%
Medus	410	359	324	363	302	83%

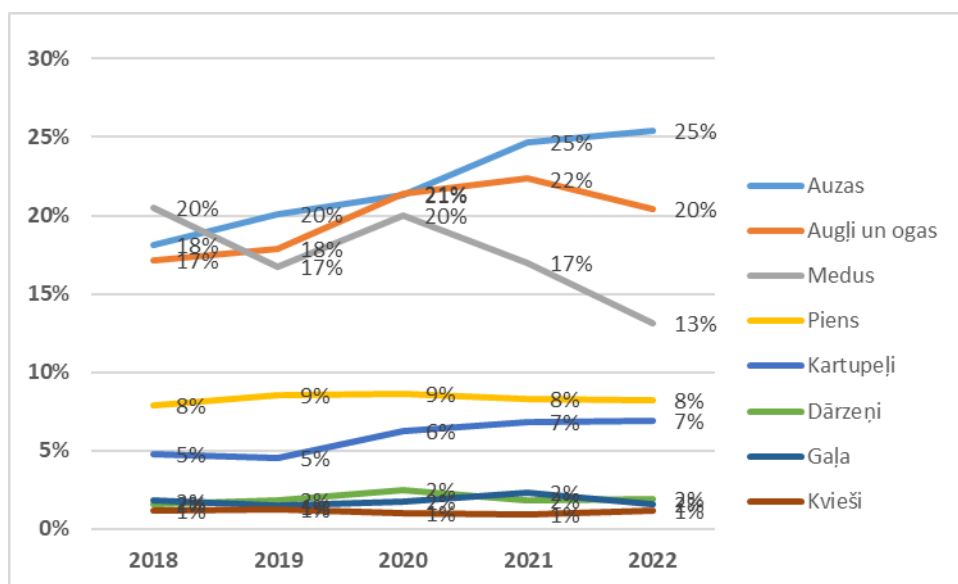
Datu avots: Autoru aprēķini no LDC datiem

No datiem 1.tabulā redzams, ka bioloģiski ražoto augkopības produktu apjomi 2022.gadā ir palielinājušies, bet lopkopības produktu apjomi – samazinājušies, kas ir pretēji iepriekšējam salīdzinājumam (2021/2020.). Palielinājums augkopībā ir saistīts ar klimatiskajiem apstākļiem, kuri 2022.gadā bija labvēlīgāki nekā gadu iepriekš, tādēļ arī konvencionālās augkopības apjomi palielinājās, tomēr ne visām kultūru grupām. Tā, kopējais graudu ievākums Latvijā 2022.gadā bija par 8% lielāks kā 2021.gadā, augļu un ogu – par 21%, savukārt tehnisko kultūru kopievākums bija par 16% mazāks, dārzeņu – par 11%, kartupeļu – par 1% mazāks. Tas nozīmē, ka apjomu izmaiņas bioloģiskajā un konvencionālajā lauksaimniecībā 2022.gadā bija atšķirīgas – salīdzinoši labvēlīgāks gads bioloģiskajā lauksaimniecībā bija graudaugiem un tehniskajām kultūrām, bet dārzeņiem un kartupeļiem gan bioloģiskajā gan konvencionālajā ražošanā apjomu izmaiņas ir līdzīgas. Graudaugu struktūrā bioloģiski vairāk audzē vasarājus, ar ko izskaidrojams lielāks kopražas palielinājums nekā konvencionālajā graudkopībā, jo 2022.gadā klimatiskie apstākļi vasarāju ražai bija ievērojami labvēlīgāki. Arī tehnisko kultūru struktūra ir atšķirīga. Tādēļ kopumā var vērtēt, ka apjomi bioloģiskajā augkopībā mainījušies līdzīgi kā konvencionālajā, izņemot rapsi, kam nozīmīgi audzis bioloģiskās ražošanas īpatsvars, tomēr tas tik un tā ir nenozīmīgs.

Lai arī 2023.gadā bioloģiski saražoto dārzeņu samazinājums ir ekvivalents konvencionālo dārzeņu kopražas izmaiņām, tomēr salīdzinot tendences ilgākā posmā, redzam ka bioloģisko dārzeņu kopražas samazinās jau vairākus gadus un 2022.gadā tā ir zemākā 5 gadu periodā. Īpaši maz 2022.gadā ražoti dārzeni segtajās platībās – tikai 23,8 tonnas, kas ir samazinājums vairāk kā divas reizes.

Bioloģiskās lopkopības produktu ražošanas apjomi 2022.gadā ir ievērojami mazāki nekā 2021.gadā, izņemot govs piena ražošanu, kur samazinājums tikai par 2%. Sevišķi strauji samazinājusies putnu un citu dzīvnieku gaļas ražošana, kas jau iepriekš bija niecīga.

Bioloģiski saražoto produktu īpatsvars kopējos ražošanas apjomos atsevišķiem svarīgākajiem produktiem ir apkopots 1.att. Starp nozīmīgākajiem augkopības produktiem augstākais bioloģiskā produkta īpatsvars ir auzām, kas pēdējos gados bijis pieaugošs un sasniedz 25%. Atsevišķiem produktiem bioloģiski saražotā īpatsvars ir vēl lielāks, piemēram griķiem 2022.gadā tie bija 36% no Latvijas griķu kopražas, tomēr tie ir mazāk populāri produkti, kuriem ne visos gadījumos kopražas noteikta pietiekami precīzi. Pastāvīgi nozīmīga daļa no Latvijā ražotiem augļiem un ogām tiek ražotas ar bioloģiskām metodēm – to īpatsvars sasniedz 20% un ir samērā stabils.

1.attēls. Bioloģiski saražoto produktu īpatsvars kopējā ražošanas apjomā 2018.-2022. gadā (% no kopapjoma)

Datu avots: Autoru apkopojums no LDC un LEK datiem

Starp nozīmīgajiem lopkopības produktiem augstākais bioloģiski saražotā īpatsvars vairākus gadus bija medum, kas sasniedza 20%. Tomēr pēdējos gados tas strauji samazinās, un 2022.gadā veidoja vairs tikai 13%. Augstāks īpatsvars 2022.gadā ir bioloģiskajam kazu pienam – 18% no visa saražotā kazu piena. Bioloģiskā govs piena īpatsvars ir stabils un turas 8% līmenī no visa saražotā piena. Savukārt kartupeļu īpatsvars ir palielinājies, sakarā ar cietes kartupeļu iepirkumu un konvencionālo kartupeļu kopražas samazināšanos.

Vismazākais bioloģisko produktu īpatsvars no aplūkotajām produktiem un to grupām ir dārzeņiem, gaļai un kviešiem. Dārzeņu un gaļas īpatsvars turas 2% līmenī, bet kviešu – 1% no šo produktu kopapjoma. Tomēr ir liela starpība pa atsevišķiem gaļas veidiem. Visaugstākais ir aitu gaļas (8,5%) īpatsvars, kas 2022.gadā ir nedaudz samazinājies. Arī bioloģiskās liellopu gaļas īpatsvars ir 8% līmenī no šī produkta kopapjoma. Toties niecīga ir bioloģiskās cūkgāļas un putnu gaļas ražošana (ap 0,1%),

turklāt pēdējā 2022.gadā ir strauji samazinājusies - par 81%. Arī bioloģiskās briežu gaļas audzēšana krasi samazinājusies – no 17 tonnām 2020.gadā līdz nepilnai tonnai 2022.gadā.

Bioloģisko produktu pārdošana un cenas

Bioloģiskā produkcija parasti tiek pārdota par augstākām cenām nekā konvencionālā. Tādēļ šajā sadaļā ir analizēts, par kādām cenām tiek pārdota bioloģiski ražotā produkcija, un kāda ir atšķirība pret valstī vidējām cenām attiecīgajiem produktiem.

Vidējās cenas, kuras noteiktas kā svērtās visu veidu pārdevumiem no bioloģiskajām saimniecībām, apkopas 2.tabulā. Tabulā iekļauti tikai nozīmīgākie produkti, kuri raksturīgi šīm saimniecībām.

No datiem 2.tabulā redzams, ka 2022.gadā lielākajai daļai bioloģisko produktu cenas ir palielinājušās (līdzīgi kā konvencionālajiem produktiem), tomēr atsevišķiem produktiem dati uzrāda cenas samazinājumu. Straujākais samazinājums ir ārstniecības augiem, turklāt šī tendence ir pretēja datiem par vidējo ārstniecības augu cenu valstī, kas ir palielinājusies. Jāņem gan vērā, ka tas ir nišas produkts, tādēļ vidējā cena valstī var nebūt reprezentatīva. Tomēr ievērojamas ikgadējās svārstības ir tieši bioloģisko ārstniecības augu pārdevumiem, tādēļ aprēķinu kvalitātes nolūkos būtu svarīgi nodrošināt datu izsekojamību un pārbaudes. Šis ir Latvijā nozīmīgs bioloģiskās lauksaimniecības produkts, jo tā cena ir ievērojami augstāka kā citiem produktiem, un ražošanas apjomi ir nozīmīgi – 2022.gadā saražotas 365 tonnas, kas gan ir būtiski mazāk nekā gadu iepriekš.

2.tabula. Vidējās nozīmīgāko produktu cenas bioloģiskajās saimniecībās 2018.-2022.g., euro / tonnu

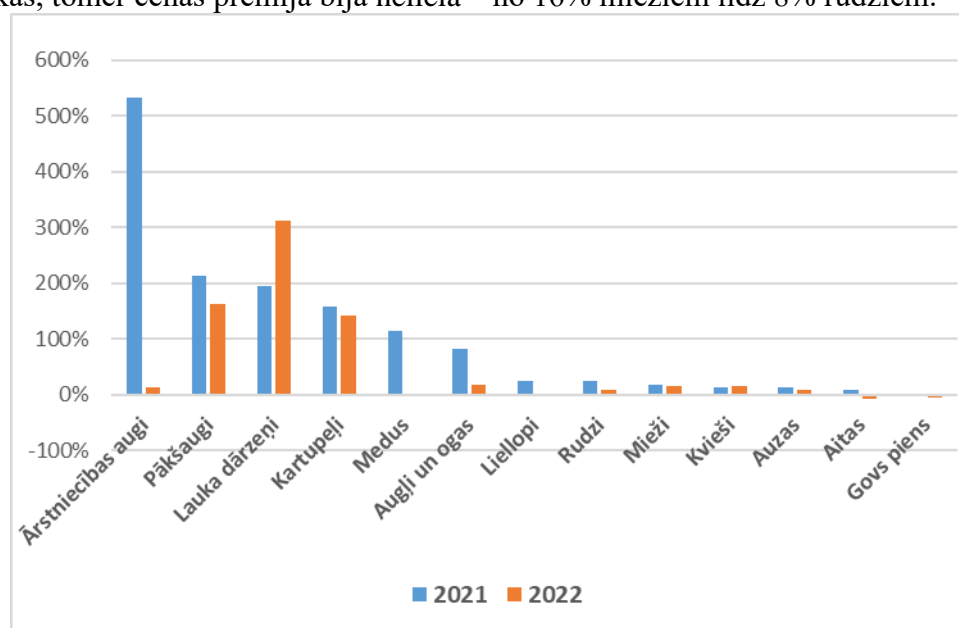
Produkti	2018	2019	2020	2021	2022	2022./21.
Kvieši	232	202	192	229	321	140%
Auzas	220	194	190	195	294	151%
Pākšaugi	843	720	1143	872	905	104%
Ārstniecības augi	25786	40531	12214	32594	7209	22%
Lauka dārzeņi	1032	1924	1059	984	1125	114%
Kartupeļi	348	331	338	427	534	125%
Augļi un ogas	1276	1297	1779	1754	1735	99%
Liellopi	1761	1145	1144	1444	1632	113%
Aitas	2383	2090	2490	2144	2170	101%
Govs piens	332	267	283	308	450	146%
Medus	5249	4296	4411	7406	3841	52%

Datu avots: Autoru apkopojums no LDC datiem

Būtiski samazinājusies arī bioloģiskā medus cena, lai gan kā redzams no datiem 2.tabulā, iepriekš bijis tikai viena gada cenas kāpums, kas vērtējams ar piesardzību. Kopumā bioloģisko produktu cenas 2022.gadā ir turējušās stabilas vai mēreni pieaugušas, līdzīgi konvencionālo produktu cenu kāpumam. Straujākais cenu kāpums bija graudiem un pienam, atbilstoši pasaules tirgus cenām.

Salīdzinot vidējo pārdevumu cenu no bioloģiskajām saimniecībām un vidējo cenu visā lauksaimniecībā 2021. un 2022. gadā (2.attēls), var secināt, ka lielākajai daļai produktu bioloģisko saimniecību cena ir augstāka, tomēr starpība nav liela. Visaugstākā cena bioloģiskajās saimniecībās salīdzinoši ir pākšaugiem un dārzeņiem, kur daļēju ietekmi rada atšķirības audzējamo kultūru struktūrā grupas ietvaros. Tomēr

arī atsevišķām kultūrām, piemēram, zirņi, kāposti, lopbarības pupas u.c., bioloģisko produktu cena ir ievērojami augstāka nekā konvencionālo. Arī bioloģisko kartupeļu cena ir aptuveni par 50% augstāka par vidējo cenu. Tomēr pārējiem produktiem cenu atšķirības nepārsniedz 20%, un tas nozīmē, ka cena nav pietiekams stimuls šo produktu ražošanas sekmēšanai. 2022.gadā, atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, ir 3 produkti, kur bioloģisko produktu cenas ir pat zemākas nekā valstī vidējā cena – tie ir aitas gaļa (par 9%), piens (par 4%) un medus (par 2%), savukārt liellopu cena ir bijusi vienāda neatkarīgi no lauksaimniecības metodes. Iepriekšējos gados šāda situācija, kad bioloģisko produktu cena vairākiem produktiem ir bijusi mazāka, nav tikusi novērota. To visdrīzāk izraisīja nestabilitāte produktu cenās un to celšanās, līdz ar to produkta bioloģiskais statuss vairs nebija viens no noteicošajiem cenas veidošanas kritērijiem. Piemēram, piena cenu lielā mērā nosaka piegādātais apjoms, un tā kā bioloģiskajās saimniecībās vidēji pārdotā piena apjoms ir mazāks, tas samazina cenu. Arī graudaugu cenas, lai arī bioloģiski audzētiem graudiem joprojām saglabājās lielākas, tomēr cenas prēmija bija neliela – no 16% miežiem līdz 8% rudziem.

2.attēls. Bioloģisko saimniecību vidējās cenas pārsniegums pret vidējo produkta cenu visā lauksaimniecībā 2021.-2022. gadā (+-%) (cenas prēmija)

Datu avots: Autoru apkopojums no LDC un LEK datiem

Kopumā, izņemot dārzeņus, pārējiem produktiem cenas prēmija par labu bioloģiskiem produktiem 2022.gadā ir mazinājusies.

Bioloģisko produktu vērtība un īpatsvars visā lauksaimniecībā

Vērtējot bioloģisko produktu vērtības dinamiku 2022.gadā (3.tabula), redzams, ka tā kopumā ir palielinājusies, turklāt straujāks palielinājums ir lopkopības produktiem (par 26%), bet augkopības produktu vērtība palielinājusies par 7%. Tomēr redzamas būtiskas atšķirības produktu grupās. Kopējās vērtības palielinājumu galvenokārt nodrošināja vērtības pieaugums divu galveno produktu grupās – graudu un piena ražošanā. Nozīmīgākais ir graudu vērtības kāpums – par 76%, ko sekmēja gan apjomu, gan cenu būtisks palielinājums šiem produktiem. Savukārt piena vērtības palielinājums par 43% panākts tikai uz cenas kāpuma rēķina. No pārējiem produktiem ir būtisks palielinājums dārzeņu un pākšaugu vērtībai. Vērtības palielinājums citu dzīvnieku produktu grupā panākts sakarā ar saražoto olu vērtības kāpumu, bet pārējo

dzīvnieku produktu vērtība ir samazinājusies. Augkopības produktiem nozīmīgākais samazinājums ir tehnisko kultūru grupā, kas saistīts ar apjomu un cenu kritumu ārstniecības augiem, savukārt pārējo tehnisko kultūru (rapsis, ķimenes u.c.) vērtība ir augusi.

Ārstniecības augu vērtības samazinājums ir viens no būtiskākajiem faktoriem, kādēļ ir krities bioloģiskās lauksaimniecības īpatsvars kopējā lauksaimniecības produkcijas vērtībā (no 6,8% līdz 5,5%). Tomēr tas nav vienīgais faktors, jo arī citās produktu grupās bioloģisko ražojumu vērtība ir samazinājusies, turpretī konvencionālajā lauksaimniecībā bija nozīmīgs vērtības kāpums gan augkopībā, gan lopkopībā. Redzams, ka bioloģiskās lauksaimniecības īpatsvars ir samazinājies arī pret 2020.gadu, un 2022.gadā ir zemākais kopš 2017.gada, kad tas bija tikai 5,1%.

3.tabula. Bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas vērtības veidošanās 2018.-2022.gados (kopējā produkcija ražotāju cenās, tūkst. Euro)

Rādītāji						Izmaiņas (+-)
	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2022./2021.
Augkopība	49 145	60 346	61 020	67 709	72 306	7%
Graudaugi	17 460	22 116	24 854	22 584	39 678	76%
Tehniskās kultūras	10 550	11 164	4 340	22 023	6 741	-69%
Dārzeni	2 231	5 539	4 215	2 355	2 413	2%
Kartupeļi	7 096	7 557	7 956	7 271	9 094	25%
Pākšaugi	7 363	6 813	10 858	6 944	8 311	20%
Augļi un ogas	3 263	3 104	6 220	5 313	5 075	-4%
Citi augu produkti	1 184	4 053	2 578	1 219	995	-18%
Lopkopība	33 832	27 421	29 333	34 112	42 950	26%
Piens (govju)	25 614	22 234	23 588	25 227	36 095	43%
Liellopi	4 397	2 460	2 859	4 690	4 136	-12%
Aitas un kazas	613	559	455	371	334	-10%
Citi dzīvnieki	356	252	474	367	159	-57%
Biškopības produkti	2 299	1 570	1 586	3 042	1 436	-53%
Citi dzīvnieku produkti	553	345	372	415	789	90%
Lauksaimniecības preču izlaide	82 977	87 767	90 353	101 821	115 255	13%
ar produktiem saist. subsīdijas	31 432	32 778	33 133	34 269	35 184	3%
L/s preču izlaide bāzes cenās	114 409	120 545	123 487	136 090	150 439	11%
L/s preču pārstrāde	3 919	5 656	3 227	5 925	4 071	-31%
Lauks. "nozares" izlaide	118 328	126 201	126 714	142 015	154 510	9%
Īpatsvars kopējā l/s izlaidē	7,1%	6,3%	6,1%	6,8%	5,5%	-19%

Datu avots: Autoru aprēķins no LDC un LEK datiem

Kopumā saražoto produktu vērtības (preču izlaides) kāpums bioloģiskajās saimniecībās 2022.gadā ir 13%, kas ir līdzīgi kā 2021.gadā. Kā redzams, to noteica pozitīvā dinamika atsevišķiem produktiem, kuri ir būtiski bioloģiskās lauksaimniecības struktūrā, tomēr daudzu produktu vērtība ir samazinājusies. Tātad var teikt, ka notiek ražošanas koncentrācija atsevišķu galveno produktu virzienā (graudi un piens). Saimniecībās pārstrādātās produkcijas vērtība ir novērtēta ar būtisku samazinājumu, lai gan precīzi dati par saimniecībās pašu pārstrādei

izmantotajiem apjomu netiek ievākta jau kopš 2019.gada, līdz ar to pārstrādes vērtība tiek novērtēta, izmantojot kopējo pārstrādes apjomu dinamiku. Vienīgi par saražotajiem piena produktiem ir detalizēta uzskaitē (lielāko daļu no saražotajiem piena produktiem veido pasterizēts piens). Jāpiebilst, ka šeit ir iekļauta tikai tā pārstrāde, kas notiek uz vietas lauku saimniecībās. Pārstrādes uzņēmumu produkcija šajā aprēķinā netiek iekļauta.

No 3.tabulas datiem redzams, ka produktu subsīdiju attiecība pret bioloģisko saimniecību produkcijas vērtību samazinās. Ja 2015.gadā subsīdiju attiecība pret produktu vērtību ražotāju cenās bija 56%, tad turpmāk tā ir ar katru gadu samazinājusies un 2021.gadā sasniedza tikai 32%, bet 2022.gadā – 29,5%. Tas nozīmē, ka arvien lielāku daļu no ienākumiem bioloģiskās saimniecības gūst no saražotās produkcijas, nevis no subsīdijām. Vienlaikus tas nozīmē, ka atbalsts, kas specifiski mērķēts bioloģiskās lauksaimniecības attīstībai, vairs nav tik nozīmīgs stimuls kā tas bija iepriekš, lai nodarbotos ar bioloģisko lauksaimniecību. Tas ir viens no iemesliem, kādēļ pēdējos gados vairs nav vērojams nozīmīgs kāpums bioloģiskajā lauksaimniecībā.

Dati par bioloģiskās lauksaimniecības īpatsvaru atsevišķu produktu vērtībā apkopoti 4.tabulā. Šeit, atšķirībā no produktu īpatsvara apjomu izteiksmē, tiek ņemta vērā arī pārdošanas cenu ietekme.

4.tabula. Bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas vērtības īpatsvars visā lauksaimniecības produkcijā 2018.-2022.gados (kopējā produkcija ražotāju cenās, tūkst. Euro)

Rādītāji	Bioloģiskās l/s īpatsvars				
	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Augkopība	7,7%	6,8%	6,4%	7,0%	5,5%
Graudaugi	4,8%	4,5%	4,4%	3,8%	4,5%
Tehniskās kultūras	12,3%	7,6%	2,6%	10,9%	3,3%
Dārzeņi	4,2%	8,3%	7,2%	3,7%	4,4%
Kartupeļi	11,1%	9,9%	16,0%	11,0%	18,5%
Pākšaugi	35,8%	29,1%	34,4%	28,9%	17,0%
Augļi un ogas	21,4%	19,5%	29,5%	37,2%	21,6%
Citi augu produkti	0,4%	5,9%	1,7%	1,1%	0,7%
Lopkopība	6,4%	5,1%	5,6%	6,0%	5,6%
Piens (govju)	9,4%	7,9%	8,7%	8,2%	8,1%
Gaļa	3,1%	1,7%	2,1%	3,0%	2,0%
Biškopības produkti	23,4%	16,6%	26,4%	39,1%	15,2%
Citi dzīvnieku produkti	0,8%	0,6%	0,6%	0,6%	0,5%
Lauksaimniecības preču izlaide	7,1%	6,1%	6,1%	6,6%	5,5%
L/s preču pārstrāde	7,0%	10,5%	6,1%	10,9%	5,6%
Lauks. "nozares" izlaide	7,1%	6,3%	6,1%	6,8%	5,5%

Datu avots: Autoru aprēķins no LDC un LEK datiem

Dati 4.tabulā parāda, ka visnozīmīgākais bioloģisko produktu īpatsvars lauksaimniecībā ir biškopības produktiem, augļiem un ogām, kartupeļiem un pākšaugiem. Tomēr 2022.gadā visām šīm grupām, izņemot kartupeļus, šis īpatsvars ir nozīmīgi samazinājies, kas arī izraisījis kopējo bioloģiski ražoto produktu īpatsvara kritumu.

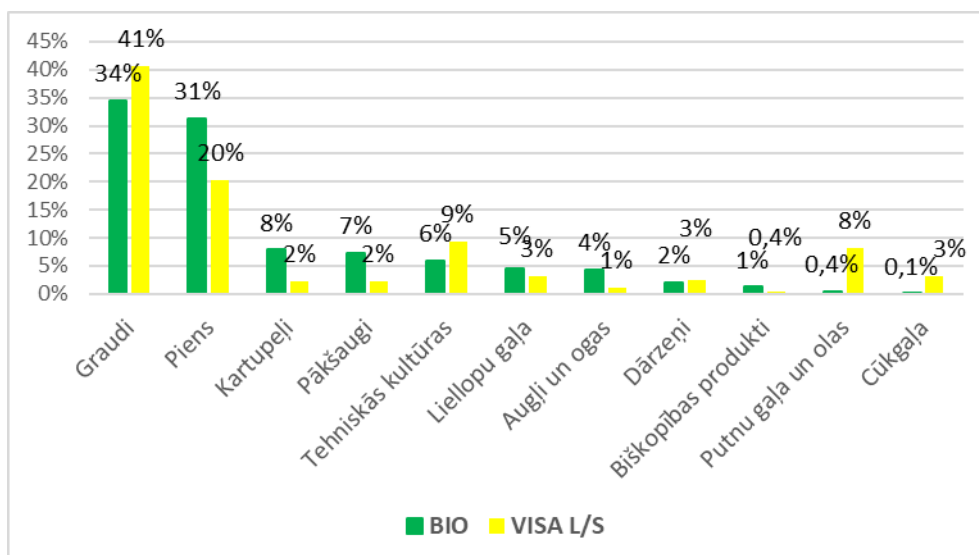
Vairākām produktu grupām, tajā skaitā pākšaugiem, tehniskajām kultūrām un biškopības produktiem šis īpatsvars bijis ļoti svārstīgs, ņemot vērā LDC apkopotos datus. Atsevišķos gados tiek uzrādīts ļoti atšķirīgs gan šo produktu saražotais apjoms, gan to cenas. Turklāt nozīmīgas svārstības notikušas arī konvencionālajā ražošanā, piemēram, 2022.gadā pākšaugu kopvērtība ir divkārtšojusies pret 2021.gadu. Tā kā bioloģiski ražoto pākšaugu vērtība ir kāpusi ievērojami mazāk, ir samazinājies to īpatsvars. Ar augļiem un ogām ir līdzīga situācija – bioloģisko produktu vērtība 2022.gadā mainījies maz, bet konvencionālo – būtiski augusi. Īpatsvars. Kartupeļiem turpretī bioloģiskā produkta vērtība ir augusi, bet konvencionālā – būtiski samazinājusies. Bioloģiski audzēto kartupeļu struktūrā būtisku vietu ieņem cietei audzētie kartupeļi, savukārt pārtikas kartupeļi ieņem pavisam nelielu daļu pārdevumos. Ļoti maz bioloģiski audzēto platību dārzeņus, kuriem ir liels īpatsvars dārzeņu kopvērtībā. Savukārt atklātā lauka dārzeņiem bioloģiskās lauksaimniecības īpatsvars ir ievērojami lielāks – 8% no dārzeņu kopvērtības.

Bioloģisko graudu īpatsvars graudu kopvērtībā ir audzis, pateicoties labvēlīgākiem laika apstākļiem, kuru ietekmē bija labākas vasarāju ražas, tā rezultātā bioloģisko graudu kopievākums palielinājās straujāk nekā konvencionālo. Tāpat, par 10% palielinājusies bioloģisko graudu kultūru platība.

Grupā “citi augu produkti” ietilpst galvenokārt lopbarības kultūras, cukurbietes un sēklas. Par bioloģiski izaudzētām lopbarības kultūrām, kā arī zālāju sēklām trūkst datu, tādēļ šajā grupā īpatsvars ir zems. Samazinājums ir uz cukurbiešu rēķina, jo 2021.gadā to vērtība veido 0,5 milj.EUR, savukārt 2022.gadā tās, atbilstoši LDC datiem, tikpat kā nav audzētas.

Izrietoši no būtiskām atšķirībām kopējā lauksaimniecības produktu vērtībā, arī bioloģisko produktu struktūra ir atšķirīga nekā konvencionālā lauksaimniecībā.

Bioloģiskās lauksaimniecības produktu vērtības struktūra 2022.gadam attēlota 3.attēlā. Pirmās divas pozīcijas tajā aizņem tās pašas produktu grupas, kuras visā lauksaimniecības sektorā (graudi un piens), turklāt šo produktu īpatsvars pēdējos gados ir audzis, un tie veido jau 65% no kopējās bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas. Konvencionālajā lauksaimniecībā graudkopības īpatsvars ir lielāks nekā bioloģiskajā, bet piensaimniecības – mazāks. Visas pārējās nozares kopā 2022.gadā veidojušas tikai aptuveni trešdaļu no kopvērtības, nevienai atsevišķi nepārsniedzot 10%. Līdzīgi kā iepriekšējos gados, bioloģiskajā lauksaimniecībā ievērojami lielāks ir kartupeļu, pākšaugu, kā arī augļu un ogu īpatsvars. Iepriekšējos gados šajā grupā ietilpa arī dārzeņi, tomēr pēdējos divus gadus bioloģisko dārzeņu īpatsvars ir zemāks nekā lauksaimniecībā vidēji.

3.attēls. Bioloģisko un visu lauksaimniecības produktu īpatsvars kopvērtībā 2022.gadā (% no saražotās augkopības un lopkopības produkcijas)

Turpretī, īpaši lielas negatīvās atšķirības ir cūkgaļas, kā arī putnkopības produktu īpatsvarā: šo produktu īpatsvars lauksaimniecībā kopā ir 11%, taču bioloģiskajā lauksaimniecībā tikai 0,5%. Vērtējot produktu struktūru dalījumā augkopība / lopkopība, var atzīmēt, ka laikā no 2015. gada līdz 2019.gadam palielinājās bioloģiskās augkopības īpatsvars, tomēr pēdējos 3 gados atkal ir palielinājies lopkopības produktu īpatsvars: no 31% 2019.gadā līdz 38% 2022.gadā. Šīs izmaiņas gan lielā mērā ietekmē ražības un cenu svārstības konkrētiem produktiem.

Pilns datu kopums par bioloģisko lauksaimniecību no 2015.līdz 2022.gadam atrodams atsevišķā *MS Excel* failā. Aprēķinu un rezultātu tabula 2022.gadam ievietota arī 2.pielikumā.

5. SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

Secinājumi

Bioloģiski ražoto augkopības produktu apjomi 2022.gadā ir palielinājušies (izņemot dārzeņu audzēšanu), bet lopkopības produktu apjomi – samazinājušies. Būtiski samazinājušies gaļas un biškopības produktu ražošanas apjomi. Gandrīz netiek ražoti dārzeņi segtajās platībās.

Augstākais bioloģiskās ražošanas īpatsvars augkopībā joprojām ir ārstniecības augiem, griķiem, auzām, graudaugu un pākšaugu mistriem, bet lopkopībā - biškopības produktiem un kazu pienam. Lielākajai daļai šo produktu bioloģiskā produkta īpatsvars ir stabils. Nedaudz palielinās tas auzām un kartupeļiem, savukārt medum – strauji samazinās.

Kopumā bioloģisko produktu cenas 2022.gadā ir turējušās stabilas vai mēreni pieaugušas, līdzīgi konvencionālo produktu cenu kāpumam. Straujākais cenu kāpums bija graudiem un pienam, atbilstoši pasaules tirgus cenām. Nozīmīgs samazinājums bijis ārstniecības augu, kā arī medus cenām.

Iegūtie rezultāti rāda, ka bioloģisko produktu ražošanas vērtība 2022.gadā ir palielinājusies par 13%, kas galvenokārt noticis cenu kāpuma ietekmē. Tomēr konvencionālajiem produktiem vērtības pieaugums bija daudz lielāks. Ilgākā laika posmā vērojama tendence, ka cenu prēmija bioloģiskajiem produktiem kļūst arvien mazāka – t.i., bioloģisko un konvencionālo produktu cenām ir tendence izlīdzināties.

Bioloģisko lauksaimniecības produktu īpatsvars kopējā lauksaimniecības izlaidē 2022.gadā ir strauji samazinājies no 6,8% līdz 5,5%. Straujāks bioloģisko produktu īpatsvara samazinājums ir augkopības nozarēs, kā arī pašu saimniecībās veiktajā pārstrādē. Šo situāciju izraisīja straujāks produktu cenu kāpums konvencionālajā, nekā bioloģiskajā ražošanā.

Pirmo reizi trim nozīmīgiem produktiem – pienam, medum un aitu gaļai – bioloģisko pārdevumu cena konstatēta zemāka nekā vidējā cena visai produkcijai, savukārt liellopu cena – vienāda abu veidu produkcijai. Atsevišķiem produktiem ir lielas ikgadējas cenu svārstības, kā arī apšaubāmas cenas LDC datos, kas var atstāt iespaidu uz aprēķina gala rezultātiem.

Turpinās produktu subsīdiju īpatsvara samazinājums bioloģisko produktu vērtībā. Tās 2022.gadā veidoja 29,5% no bruto produkcijas vērtības (ieskaitot atbalstu par bioloģisko lauksaimniecību). Tas norāda uz bioloģisko saimniecību lielāku atkarību no tirgus, un arī uz mazāku salīdzinošo priekšrocību pret konvencionālo ražošanu.

Bioloģisko produktu īpatsvars 2022.gadā palielinājies kartupeļu, lauka dārzeņu un lopbarības mistru vērtībā. Savukārt būtisks bioloģiski saražoto produktu īpatsvara samazinājums gada laikā ir biškopības produktu, augļu un ogu, kā arī liellopu gaļas sektoros. Zemākais bioloģiskās produkcijas īpatsvars nemainīgi ir industriālās lopkopības produktiem – putnkopības produkcijai (putnu gaļa, olas) un cūkgaļai, bet augkopībā – rapsim un segto platību dārzeņiem. Kā pozitīvas tendences var atzīmēt, ka bioloģiski saražotā rapša un olu īpatsvars 2022.gadā palielinājies, tomēr joprojām nesasniedz pat 1% no attiecīgo produktu kopvērtības. Savukārt bioloģiskās putnu gaļas īpatsvars strauji samazinājies.

Kopumā bioloģiskās lauksaimniecības struktūrā var novērot līdzīgas tendences kā konvencionālajā – saimniecību koncentrēšanos atsevišķu galveno produktu ražošanā. Daudzu mazāk populāro produktu ražošana samazinās. Nepalielinās bioloģisko dārzeņu ražošana, kuru īpatsvars saražoto dārzeņu kopapjomā joprojām ir

zems – tikai 2%. Tādēļ sektorā nav vērojamas tendences uz lielāku vietējā pieprasījuma apmierināšanu ar bioloģiskās kvalitātes produktiem.

Ieteikumi

Lai sekmētu nodrošinājumu ar vietēji audzētu kvalitatīvu un daudzveidīgu pārtiku, lielāka vērtība būtu jāveltī bioloģisko dārzeņu, gaļas un piena ražošanas sekmēšanai, kas joprojām ir zemā un nepieaugošā līmenī.

Ievērojot cenu izlīdzināšanos starp bioloģiskajiem un konvencionālajiem produktiem, bioloģiskās lauksaimniecības sekmēšanai ir nepieciešami jauni stimuli, lai novērstu bioloģisko produktu audzēšanas popularitātes mazināšanos.

Kā jau iepriekš tika norādīts, bioloģiskās lauksaimniecības vērtības aprēķina kvalitātes uzlabošanai ir nepieciešama LDC datu loģiskās kontroles ieviešana (īpaši attiecībā uz pārdevumu cenām), pirms šie dati tiek nosūtīti atbildīgajām institūcijām un izmantoti aprēķinos.

Būtu lietderīga arī produktu saraksta pārskatīšana un diskusijas par konkrēto produktu iekļaušanu aprēķinos (piemēram, lopbarība, stādi u.c.).

No bioloģiskās lauksaimniecības operatoriem (saimniecībām) ievācamā informācija būtu papildināma ar uz vietas saimniecībās pārstrādātās produktu apjomu un realizācijas cenām, īpaši produktiem, kur tas ir būtiski, piemēram, ārstniecības augiem. Tāpat būtu svarīga dzīvi realizēto dzīvnieku statistika, īpaši izvedumi ārpus Latvijas.

Kā jau agrāk norādīts, viens no soļiem turpmākai bioloģiskās lauksaimniecības aprēķina attīstībai būtu SUDAT datu integrācija tajā, kam nepieciešams pilnveidot šo saimniecību pārstāvniecību SUDAT, tai skaitā novērtēt svarus attiecībā uz bioloģiskajām saimniecībām.

6. PIELIKUMI

1. Pielikums

Lauksaimniecības produktu un to grupu saraksts, par kurām apkopota informācija un aprēķināta produkcijas vērtība bioloģiskajās saimniecībās 2015.-2022.gados

Nosaukumi	Mērvienība
Kvieši	t
vasaras kvieši:	t
ziemas kvieši:	t
Rudzi	t
Mieži	t
Auzas	t
Pārējie graudaugi	t
tritikāle:	t
griķi:	t
graud. un pākš. mistri:	t
Pākšaugi	t
Cukurbietes	t
Tehniskās kultūras	t
Rapsis un ripsis:	t
Ārstniecības augi:	t
Citas tehniskās kultūras:	t
Kukurūzas zaļā masa	t
Pārējā lopbarība	t
Galviņkāposti:	t
Ķirbji:	t
Burkāni:	t
Bietes:	t
Gurķi:	t
Pārējie dārzeņi:	t
Dārzeņi, lauka	t
Dārzeņi segtajās platībās	t
Kartupeļi	t
Augļi un ogas	t
āboli:	t
citi augļi un ogas:	t
Sēklas	t
Citi augu produkti (t.sk.savvaļas)	t
Liellopi	t
Cūkas	t
Aitas	t
Kazas	t
Mājputni	t
Citi dzīvnieki	t
Pavisam dzīvnieki	t
Govju piens	tūkst. l
Kazu piens	tūkst. l
Olas	tk gab
Biškopības produkti	eur
medus:	t
vasks:	t
ziedputekšņi:	t
propoliss:	t
pārējie:	t
Pārējie dzīvnieku produkti	t
Pārstrādātie produkti	eur
Graudaugu pārstrāde:	t
Dārzeņu pārstrāde:	t
Augļu pārstrāde:	t
Dzīvnieku pārstrāde:	t
Piena pārstrāde:	t
Cita pārstrāde:	t
Nelauksaimnieciskie produkti	eur
AUGKOPĪBAS PRODUKTI KOPĀ	eur
LOPKOPĪBAS PRODUKTI KOPĀ	eur
BLAKUSDARBĪBAS KOPĀ	eur
PAVISAM	eur

2.pielikums. Bioloģiskās produkcijas vērtības un tās īpatsvara aprēķina rezultāti 2022.gadam (detalizēti rezultāti excel datnē).

2022		Sarazots	Pārdots				Cena Eur/mērv.		Pārdotā produkcija	Pārējā produkcija	Sarazotās produkcijas vērtība			Produktu subsidijas			VĒRTĪBA BĀZES CENĀS			Lauksaimniecības produkcija ražotāju cenās, tūkst.EUR			Bioloģiskās produkcijas īpatsvars (%)
Nosaukumi	Mērvienība	Kopā sarazots	KOPĀ	kā bio	kā konv.	Patērēts saimn.	konvencion.	bioloģiskai	Mērvienība	vērtība	vidējā cena	vērtība	Augkopība	Lopkopība	Pārējais	BLA	pārējais	Kopā	Mērvienība	Bioloģiski sertificētā	visa (LEK)		
Kvieši	t	29 715,2	16 502,6	12 326,4	4 176,2	13 212,6			eur	5 301 252	321	4 239 214	9 540 466			1 527 786	60 060	1 527 786	11 068 252	Tūkst. eur	9 540	707 814	1,3%
vasaras kvieši	t	9 206,0	5 023,5	3 495,2	1 528,3	4 182,5	274,2	309,6	eur	1 501 178	299	1 249 850	2 751 028			552 158	552 158	3 303 186	Tūkst. eur	2 751	x	x	
ziemass kvieši	t	20 509,2	11 479,1	8 831,2	2 647,9	9 030,1	283,9	345,2	eur	3 800 074	331	2 989 364	6 789 438			975 628	975 628	7 765 066	Tūkst. eur	6 789	x	x	
Rudzi	t	8 845,5	6 179,4	3 897,9	2 281,4	2 666,1	243,7	269,7	eur	1 607 484	260	693 560	2 301 044			606 798	606 798	2 907 842	Tūkst. eur	2 301	30 872	7,5%	
Mieži	t	4 484,7	1 184,4	755,1	429,3	3 300,3	289,2	313,0	eur	360 485	304	1 004 487	1 364 972			266 478	90 860	1 722 318	Tūkst. eur	1 365	72 292	1,9%	
Auzas	t	56 980,1	34 575,0	30 973,1	3 602,0	22 405,1	236,0	301,0	eur	10 173 125	294	6 592 325	16 765 450			3 157 850	3 157 850	19 923 299	Tūkst. eur	16 765	56 731	29,6%	
Pārējie graudaugi	t	18 609,7	8 211,2	6 829,1	1 382,2	10 398,4			eur	4 400 701	536	5 305 189	9 705 890			1 941 049	1 941 049	11 646 938	Tūkst. eur	9 706	23 766	40,8%	
tritikāle	t	1 881,5	366,1	294,6	71,6	1 515,3	239,8	277,9	eur	99 026	270	409 825	508 852			122 392	122 392	631 243	Tūkst. eur	509	7 033	7,2%	
griķi	t	9 071,1	4 226,6	3 341,0	885,6	4 844,6	643,0	766,7	eur	3 130 806	741	3 588 582	6 719 388			1 340 080	1 340 080	8 059 468	Tūkst. eur	6 719	13 206	50,9%	
graud. un pākš. mīsti	t	7 657,1	3 618,5	3 193,5	425,0	4 038,6	246,0	333,9	eur	1 170 868	324	1 306 781	2 477 650			478 577	478 577	2 956 227	Tūkst. eur	2 478	3 527	70,2%	
Pākšaugi	t	9 182,7	5 793,1	5 202,3	590,8	3 389,5	814,0	915,4	eur	5 243 240	905	3 067 797	8 311 036			679 557	716 521	1 396 078	Tūkst. eur	8 311	48 870	17,0%	
Cukurbietes	t	1,9	0,0	0,0	0,0	1,9			eur	0	430	817	817			6	6	6	Tūkst. eur	1	n.d.	x	
Tehniskās kultūras	t	3 285,7	1 623,8	1 223,1	400,6	1 662,0			eur	2 341 451	1 442	4 399 087	6 740 537			997 481	1 011 845	7 752 382	Tūkst. eur	6 741	203 983	3,3%	
Rapsis un rīpis	t	2 297,9	1 314,9	940,1	374,8	983,0	697,7	847,1	eur	1 057 876	805	790 821	1 848 696			383 466	14 364	3 973 030	Tūkst. eur	1 849	201 691	0,9%	
Ārstniecības augi	t	365,5	45,7	45,6	0,1	319,9	2500,0	7215,0	eur	329 170	7 209	2 305 899	2 635 069			141 419	141 419	2 776 488	Tūkst. eur	2 635	n.d.	x	
Citas tehniskās kultūras	t	622,2	263,1	237,4	25,7	359,1	2413,3	3758,4	eur	954 405	3 627	1 302 367	2 256 772			472 596	472 596	2 729 368	Tūkst. eur	2 257	n.d.	x	
Kukurūzas zaļā masa	t	1 869,0	435,0	435,0	0,0	1 434,0			eur	33 350	77	109 940	143 290			36 255	36 255	179 545	Tūkst. eur	143	5 594	2,6%	
Pārējā lopbarība	t	1 976,8	614,3	596,8	17,5	1 362,5	100,0	425,6	eur	255 760	416	567 268	823 028			0	0	823 028	Tūkst. eur	823	112 507	0,7%	
Galviņkāposti	t	142,6	33,0	21,8	11,2	109,6	435,7	936,3	eur	25 264	766	84 020	109 284			4 057	4 057	113 341	Tūkst. eur	109			
Ķirbji	t	560,0	235,9	186,1	49,7	324,2	459,1	913,1	eur	192 798	817	264 973	457 771			40 798	40 798	498 569	Tūkst. eur	458			
Burkāni	t	236,1	94,3	76,5	17,9	141,7	516,7	855,0	eur	74 621	791	112 109	186 730			8 407	8 407	195 136	Tūkst. eur	187			
Bietes	t	237,1	93,3	81,1	12,2	143,8	483,3	785,3	eur	69 560	746	107 271	176 832			7 731	7 731	184 562	Tūkst. eur	177			
Gurķi	t	133,8	47,4	33,0	14,5	86,4	787,5	1313,5	eur	54 696	1 153	99 578	154 273			3 599	3 599	157 872	Tūkst. eur	154			
Pārējie dārzeņi	t	809,4	375,4	222,7	153,3	434,0			eur	593 847	1 582	733 981	1 327 827			75 142	75 142	1 402 970	Tūkst. eur	1 328			
Dārzeni, lauka	t	2 095,2	861,3	602,6	258,7	1 233,9	724,3	1297,4	eur	969 168	1 125	1 388 508	2 357 676			139 151	105 347	244 498	Tūkst. eur	2 358	28 881	8,2%	
Dārzeni sētajās platībās	t	23,8	18,0	18,0	0,0	5,8	1000,0	2316,2	eur	41 617	2 313	13 423	55 040			583	583	55 623	Tūkst. eur	55	26 369	0,2%	
Kartupeļi	t	17 026,3	7 979,0	7 584,7	394,2	9 047,4	442,6	538,9	eur	4 261 554	534	4 832 177	9 093 730			454 168	32 347	486 515	Tūkst. eur	9 094	49 202	18,5%	
Augļi un ogas	t	3 356,5	2 267,3	1 930,3	337,0	1 089,3			eur	3 934 575	1 735	1 140 687	5 075 263			1 669 370	379 721	2 049 091	Tūkst. eur	5 075	23 502	21,6%	
āboli	t	1 787,1	833,7	731,4	102,4	953,3	518	926	eur	731 942	878	836 910	1 568 853			x	x	x	Tūkst. eur	1 569	8 287	18,9%	
citi augļi un ogas	t	1 569,5	1 433,5	1 198,9	234,6	136,0	2734	2136	eur	3 202 633	2 234	303 777	3 506 410			x	x	x	Tūkst. eur	3 506	15 215	23,0%	
Sēkļi	t	0,01	0	0	0	0,0			eur	0	2 415	24	24			0	0	24	Tūkst. eur	0	5 438	0,0%	
Citi augu produkti (t.sk.savvaļas)	t	11,33	11,33	11,33	0	0,0			eur	27 362	2 415	0	27 362			18 492 460	0	18 492 460	Tūkst. eur	27	413	6,6%	
Lielopi	t	2297,0	2163,4	2125,0	38,4	133,5	1391	1673	eur	3 918 501	1 632	217 891	4 136 392			587 543	587 543	4 723 935	Tūkst. eur	4 136	69 561	5,9%	
Cūkas	t	63,4	18,8	18,8	0,0	44,6			eur	44 879	2 164	96 614	141 493			10 101	10 101	151 594	Tūkst. eur	141	67 997	0,2%	
Altas	t	139,1	101,0	94,8	6,2	38,1	3420	2215	eur	239 298	2 170	82 787	322 085			149 557	149 557	471 643	Tūkst. eur	322	3 900	8,3%	
Kazas	t	10,6	4,5	0,3	4,3	6,1	1085	2450	eur	5 895	998	6 060	11 965			0	0	11 965	Tūkst. eur	12	x	x	
Mājputni	t	13,1	3,4	2,8	0,6	9,7	1341	1341	eur	4 593	559	5 421	10 015			0	0	10 015	Tūkst. eur	10	92 276	0,0%	
Citi dzīvnieki	t	3,1	1,2	1,2	0,0	1,9			eur	3 653	1 929	3 640	7 294			0	0	7 294	Tūkst. eur	7	911	0,8%	
Pavisam dzīvnieki	t	2526,4	2292,4	2242,8	49,6	234,0			eur	4 216 821	1 655	412 473	4 629 294			747 201	5 376 435	Tūkst. eur	4 629	234 646	2,0%		
Govju piens	tūkst. l	80272	68893,8	61594,5	7299,4	11378,1	325	464	eur	30 978 833	450	5 116 281	36 095 114			2 446 406	2 446 406	38 541 520	Tūkst. eur	36 095	444 660	8,1%	
Kazu piens	l	260	56,9	56,9	0,0	202,9	0	1069	eur	60 874	1 069	216 965	277 839			0	0	277 839	Tūkst. eur	278	1 157	24,0%	
Olas	l	2765,8	1955,6	1862,1	93,5	810,2	102,1	173,3	eur	332 250	170	137 643	469 894			0	0	469 894	Tūkst. eur	470	88 989	0,5%	
Bīskopības produkti	eur	318,01	187,5	133,3	54,2	130,51	x	x	eur	812 599	4 334	623 514	1 436 113			681 835	681 835	2 117 948	Tūkst. eur	1 436	9 468	15,2%	
medus	t	302,12	181,6	128,9	52,7	120,5	2680	4316	eur	697 700	3 841	462 737	1 160 437			0	0	1 160 437	Tūkst. eur	1 160			
vasks	t	10,39	2,7	2,16	0,6	7,6	9313	14376	eur	36 526	13 303	101 679	138 205			0	0	138 205	Tūkst. eur	138			
ziedputekāji	t	2,25	1,2	0,97	0,27	1,0	6135	14282	eur	15 473	12 521	12 640	28 113			0	0	28 113	Tūkst. eur	28			
propolis	t	0,64	0,4	0,30	0,07	0,3	49397	60685	eur	21 578	58 429	15 880	37 458			0	0	37 458	Tūkst. eur	37			
pārējie	t	2,62	1,5	0,94	0,57	1,1	25550	28561	eur	41 322	27 429	30 578	71 900			0	0	71 900	Tūkst. eur	72			
Pārējie dzīvnieku produkti	t	14,55	8,6	5,33	3,27	6,0	2000	3393	eur	24 809	2 863	17 039	41 648			0	0	41 648	Tūkst. eur	42			